

Line Birgitte Granum Jøta
Stadumveien 51
3530 RØYSE

Saksbehandler, innvalgstelefon
Elise Fjellberg, 32266682

Fylkesmannens vedtak – Avslag på søknad om oppføring av flytende gangsti i Nordre Tyrifjorden og Storelva naturreservat.

Fylkesmannen avslår søknad om oppføring av flytende gangsti i forbindelse med vanningsinntak til jordbruket på gnr/bnr 222/6 i Hole kommune, i Nordre Tyrifjorden og Storelva naturreservat. I henhold til verneforskriften er oppføring av anlegg og innretninger forbudt i reservatet, og vilkårene for dispensasjon etter naturmangfoldloven anses ikke oppfylt. Vedtaket er fattet med hjemmel i naturmangfoldloven § 48. Det er klageadgang på vedtaket jamfør forvaltningsloven §§ 28 og 29.

Bakgrunn for saken

Vi viser til søknad av 10.07.2020 samt utfyllende opplysninger, etter forespørsel, av 22.08.2020 og 07.09.2020. Line Birgitte Granum Jøta, grunneier av eiendom med gnr/bnr 222/6 i Hole kommune, søker om tillatelse til å anlegge en flytende gangsti til bruk i drift av vanningsanlegg for jordbruket.

Det er i dag problemer med tilslamming av inntaket på grunn av stor båttrafikk i Storelva. Det er svært ofte passeringer i ulovlig høy hastighet rett ved vanninntaket. Båttrafikken virvler opp mengder med slam fra elvebunnen. Dette medfører problemer med tilslamming av inntakssilen som nå må rengjøres en gang pr. døgn ifølge søker. Per i dag blir dette gjort ved å vade ut til inntaket og rense dette med børste. Inntaket ligger omtrent 9 meter ut regnet fra gjennomsnittlig vannstand, rett ved marbakken hvor det blir fort dypt. Dybden i elven er målt til 6 meter utenfor eiendommen og det er kraftig strøm. Jøta mener en flytegangsti vil gjøre det enklere og tryggere å rense silen, og den vil være godt synlig for forbipasserende som da forhåpentligvis viser hensyn og holder avstand.

Gangstien er tiltenkt en lengde på ca. 12 meter og bredde 1,5 m, alternativt 1,25 m bredde og rekkverk til å holde i. Den skal flyte på pontonger og følge vannstanden. Den vil plasseres slik at 3 meter er inne på land og 9 meter ute i elva. Sugeledningen for vanningsinntaket er tenkt festet til undersiden av flytegangstien. Festeanordning til land vil være to stolper hvor gangstien hengesles fast. Gangstien kan tas opp ved behov.

Lovgrunnlag

Forskrift om vern av Nordre Tyrifjorden og Storelva naturreservat, Ringerike og Hole, fastsatt ved kgl.res. 27.03.2020 og naturmangfoldloven av 19.06.2009.

Formålet med naturreservatet er å bevare truet, sjelden og sårbar natur i form av et stort våtmarksområde med unike naturtyper og geomorfologiske forekomster. Videre er formålet å verne et område som representerer en bestemt type natur i form av et stort, sammenhengende deltaområde til elvene Storelva og Sogna, et stort meanderende parti av Storelva med flere kroksjøer og flomdammer i ulike utviklingsstadier, gammel lauvskog og barskog med sårbare og truede plante- og dyrearter, store, grunne våtmarker og Lamyra som gjengrodd kroksjø med ekstremrik myr. Området har særlig betydning for biologisk mangfold ved at det inneholder viktige trekk- og overvintringsområder for våtmarksfugler og er leveområde for et stort antall arter, deriblant mange sjeldne og truede planter. Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

Vernebestemmelsen fastslår i § 3 at ingen må foreta noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet. I henhold til verneforskriften § 4 bokstav e, er det generelt tillatt med vedlikehold av innretninger som er i bruk på vernetidspunktet, i henhold til daværende standard. Oppføring av nye varige eller midlertidige innretninger er forbudt i henhold til § 3 bokstav c. Verneforskriften åpner ikke for at det kan søkes om dispensasjon til etablering av nye innretninger som nevnt i § 3 bokstav c, og søknaden vurderes derfor etter naturmangfoldloven. Fylkesmannen kan gjøre unntak fra verneforskriften etter naturmangfoldloven § 48, dersom tiltaket ikke er i strid med verneformålet og ikke vil påvirke verneverdiene nevneverdig, jf. verneforskriften § 8.

Det følger av naturmangfoldloven § 7 at saken skal vurderes i henhold til prinsippene i lovens §§ 8-12 angående kunnskapsgrunnlaget (§ 8), føre-var-prinsippet (§ 9), samlet belastning på økosystemet (§ 10), kostnader ved miljøforringelse (§ 11) og miljøforsvarlige driftsmetoder (§ 12).

Fylkesmannens vurdering

Storelva som naturtype består av svært viktige områder med kroksjøer, flomdammer, meanderende elvepartier og deltaområde. Dette er beskrevet i Miljødirektoratets Naturbase. De grunne vannområdene i reservatet er svært viktig for en rekke våtmarksfugler gjennom store deler av året. Som Artskart fra Artsdatabanken viser, er det i nedre deler av elva registrert flere truede arter av særlig stor forvaltningsinteresse, blant annet vipe, storspove, polarsnipe og brushane. Disse artene er truet som følge av tap av levesteder og menneskelige forstyrrelser.

Områdene rundt Tyrifjorden er under stort press fra utvikling knyttet til ulike samfunnsinteresser. Storelva er mye benyttet som ferdselsåre for fritidsbåter i sommerhalvåret på stekningen mellom Tyrifjorden og Hønefoss. Av hensyn til den samlede belastningen av eksisterende og fremtidig bruk og tiltak, jf. naturmangfoldloven § 10, må nye tiltak sees i sammenheng. Storelva har et av få gjenværende deltaområder i landet som ikke er nedbygget og elvestrekningen ved utløpet har få synlige tekniske innretninger. Det er en målsetting å beholde disse verdiene i mest mulig urørt tilstand for å sikre funksjonsområder for arter under press.

En flytegangsti som omsøkt, vil redusere elvestrekningens uberørte preg og vil for alle andre fremstå som en brygge. Signaleffekten av en slik installasjon må tillegges vekt. Den vil kunne gi feilaktig inntrykk av terskelen for tillatelse til oppføring av nye brygger. Det påpekes også i søknaden at et ønsket moment ved gangstien er at forbipasserende legger merke til den og dermed viser mer hensyn ved å holde avstand. I andre vurderinger av oppføring av flytebrygger i våtmarksområder har Fylkesmannen anført at tilrettelegging for økt båttrafikk i form av flere brygger vil kunne øke den

samlede belastningen jf. § 10 i naturmangfoldloven, og dermed vil også naturverdiene påvirkes nevneverdig. Presedensvirkningen av tillatelse til en ny bryggelignende innretning vil i så fall være stor, og vil kunne medføre at det blir vanskeligere å avslå søknader om tilsvarende innretninger i framtida, og dette momentet bør tillegges vekt.

Det fremgår av forarbeidene til naturmangfoldloven (Ot.prp. nr. 52 (2008-2009) s. 424) at naturmangfoldloven § 48 er en sikkerhetsventil som skal fange opp uforutsette eller spesielle/særlige tilfeller. Den skal i første rekke kunne anvendes på søknader som gjelder bagatellmessige inngrep eller forbigående forstyrrelser. Hjemmelen skal ikke brukes til å utvide rammen for vernevedtaket ved at det rutinemessig gis dispensasjoner til tiltak/aktiviteter som i utgangspunktet er forbudt.

Fylkesmannen ser behovet for sikker tilgang til landbruksvanning, men verneforskriften hindrer ikke videre drift av vanningsinntaket slik det er i dag. Fortsatt bruk og vedlikehold av inntaket i henhold til standarden på vernetidspunktet er lov jf. § 4 bokstav e. Utbedringer eller endringer ut over dette, innenfor vernegrensen, må ikke være i konflikt med verneformålet dersom tillatelse skal kunne gis.

Gjennom befaringer, kunnskapen om tidligere Averøya naturreservat og arbeidet med nye Nordre Tyrifjorden og Storelva naturreservat kjenner Fylkesmannen naturverdiene og verneområdet godt. Fylkesmannen legger til grunn at det foreligger nødvendig informasjon om naturverdiene og tiltaket, og føre-var-prinsippet (naturmangfoldloven § 9) tillegges liten vekt i denne saken. Naturmangfoldloven § 11 om kostnader ved miljøforringelse og § 12 om miljøforsvarlige driftsmetoder er ikke aktuelle i denne saken.

Oppføring av en flytende gangsti strider mot bestemmelsene i verneforskriften og det er etter vår vurdering heller ikke grunnlag for å gi dispensasjon etter den generelle dispensasjonshjemmelen i naturmangfoldlovens § 48, av hensyn til den samlede belastningen.

Vedtak

Fylkesmannen avslår søknaden om dispensasjon til oppføring av flytegangsti tilknyttet vanningsinntak for jordbruk på gnr/bnr 222/6 – Hole kommune, med hjemmel i naturmangfoldloven § 48.

Klageadgang

Vedtaket kan påklages til Miljødirektoratet innen tre uker, jmfør forvaltningsloven §§ 28 og 29. Klagen sendes til Fylkesmannen. Klagen må inneholde opplysninger om hvilket vedtak som påklages, årsaken til klagen, hvilke endringer som ønskes og eventuelt andre opplysninger som kan ha betydning for vurdering av klagen. Partene i saken har adgang til å gjøre seg kjent med sakens dokumenter. Den som klager kan be om at iverksettelsen av vedtaket utsettes.

Med hilsen

Ellen Lien
seksjonsleder
Klima- og miljøvernavdelingen

Elise Fjellberg
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Hole kommune Viksveien 30 3530 RØYSE